

Bouw en Vastgoed

Schilders en glazetters

- ▶ Er is een groeiende arbeidsproductiviteit door productinnovaties
- ▶ MVO wordt één van de selectie criteria bij overheidsaanbestedingen vanaf 2010
- ▶ Schildersproductie blijft de komende jaren achter bij de burgerlijke & utiliteitsbouwproductie

Branchebeschrijving

Deze branche omvat alle bedrijven die vallen onder de CAO voor het schilders-, afwerkings- en glazetbedrijf en betreft voornamelijk schildersbedrijven. De FOSAG, Federatie voor Ondernemers in het Schilders-, Afwerkings-, en Glazetbedrijf en de WVB, Werkgeversvereniging Vastgoedonderhouds-

bedrijven zijn de belangbehartigers in de branche. Het Bedrijfschap Afbouw is de belangenbehartiger en dienstverlener voor de Afbouwbranche.

Trends en ontwikkelingen

De werkgelegenheid in de branche is de afgelopen jaren behoorlijk veranderd. Het aantal bedrijven met werknemers neemt af, terwijl het aantal zelfstandigen zonder personeel (zpp-ers) toeneemt. Het terugdringen van het personeelstekort is één van de grootste uitdagingen in de branche. Om aan de vraag te kunnen voldoen heeft de sector behoefte aan een forse instroom van werknemers, zo'n 3.600 dit jaar. De beperkte instroom van jongeren leidt tot een vergrijzing van de branche. Toch groeit de vraag naar arbeid minder hard dan de schildersproductie. Dit komt door de groeiende arbeidsproductiviteit door ondermeer productinnovaties. Voorbeelden van productinnovaties zijn verven die verwerkbaar zijn onder sterk wisselende omstandigheden,

sneldrogende materialen, afschermingsystemen, steiger-systemen en ergonomische hulpmiddelen. Langjarige onderhoudscontracten worden steeds actueler, doordat gebouweigenaren het onderhoud steeds vaker langjarig uitbesteden. In reactie op deze trend, zijn schilders en glazetters meer economische activiteiten gaan ontplooiën om zo totaal onderhoud aan te kunnen bieden. Naar verwachting neemt het aantal bedrijven dat totaal onderhoud aanbiedt aan bedrijven en particulieren de komende jaren toe. Er is een aantal belangrijke MVO thema's in de branche, zoals het terugdringen van het gebruik van oplosmiddelen en het ziekteverzuim, de strijd tegen zwartwerken, en de verbetering van de veiligheid op de werkplek.

Onze visie

Schilders en glazetters hebben een zeer goed jaar achter de rug met een productiegroei van circa 3%. Voor 2008 verwachten we dat de branche een iets lagere groei van 2% laat zien, als gevolg van een lagere productiegroei in de burgerlijke en utiliteitsbouw (B&U). In de periode 2009-2012 neemt de productie met gemiddeld 1,5% per jaar toe. Hoewel 60% van de productie van schilders en glazetters onderhoud betreft, zal de groei van de nieuwbouw in de B&U de branche in 2008 een goede stimulans geven. Na 2008 zal het onderhoud van gebouwen weer belangrijker worden. De groei van het schilderwerk blijft de komende jaren achter bij de groei van de B&U in zijn geheel, waardoor het aandeel van schilders en glazetters kleiner wordt. Eén oorzaak is het

aflopen van de gunstige BTW regeling voor onderhoudswerk aan oudere woningen in 2011. Vanaf 2010 gaat de overheid bij aanbestedingen bedrijven toetsen op een aantal MVO normen. Hierdoor is het voor bedrijven van groot belang om een gedragscode op te stellen en om duurzaam te gaan inkopen. Het aanbieden van het 4-seizoensonderhoud gaat de komende jaren zijn vruchten afwerpen. De centrale overheid heeft besloten het onderhoud voortaan alleen in de winter aan te bieden. Als lokale en regionale overheden volgen, zullen de seizoensinvloeden voor de schilders behoorlijk afnemen. Het streven van de vakbonden is om in 2009 de winterwerkloosheid volledig uit te bannen.

Kerngegevens

Aantal bedrijven: **8.200**
Aantal werkzame personen: **35.000**
w.v. aantal zpp-ers: **5.000**

Gemiddeld aandeel in de b&u
bouwproductie: **7%**

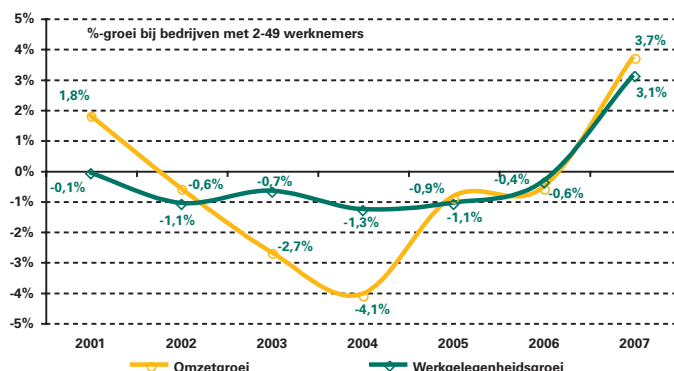
Websites

www.fosag.nl
www.bedrijfschapafbouw.nl
www.wvb.nl
www.planbuilding.nl

Omzetontwikkeling

Bron: KvK-ERBO

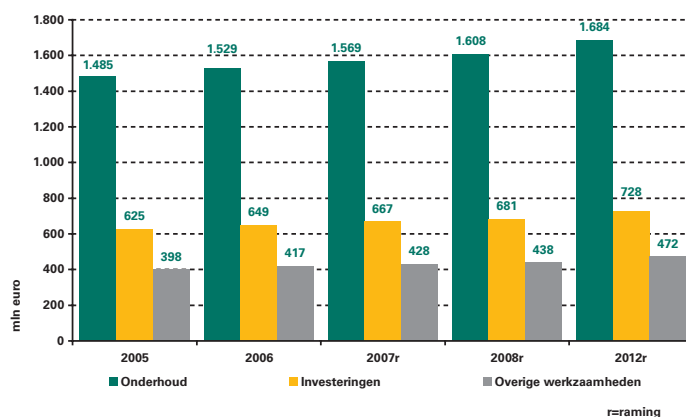
- Na jaren van krimp trok de omzet van de schilders en glazetters in 2007 eindelijk weer aan.
- De werkgelegenheid profiteerde ook van de gunstige ontwikkelingen in de B&U en kwam circa 3% hoger uit dan in 2006.
- Dit jaar zullen zowel de omzet als de werkgelegenheid verder toenemen, al zal de groei lager uitkomen dan in 2007.

Schildersproductie

Bron: EIB

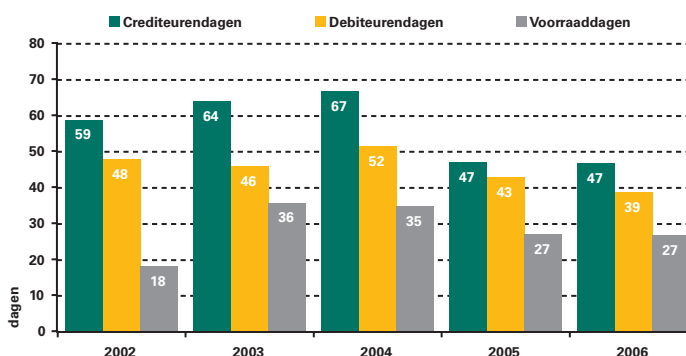
- Ongeveer 60% van de schildersproductie betreft het onderhoud aan gebouwen, terwijl circa 25% voor rekening van investeringen komt en 15% van de werkzaamheden overige activiteiten betreft.
- In 2008 zal het onderhoud met 2,5% toenemen. Dit zwakt in de periode 2009-2012 af tot 1,5% per jaar.
- De groei in investeringen in gebouwen blijft redelijk constant tot 2012 met een gemiddelde groei van rond de 2%.

Werkkapitaal MKB

Bron: ABN AMRO Sector Research

- Ten opzichte van 2005 is het aantal voorraaddagen in 2006 gelijk gebleven evenals het aantal crediteurendagen.
- Het aantal debiteurendagen nam af van 43 naar 39, een historisch laag niveau.
- Per saldo verbetert de werkkapitaalpositie in 2006.

Ontwikkeling gemiddeld schildersloon

Bron: www.schildersvakkrant.nl

- In de periode 2006-1007 is het gemiddelde schildersloon met EUR 1,- toegenomen.
- Dit is het gevolg van de toenemende bedrijvigheid in de sector die een positieve werking heeft op het gemiddelde uurloon van schilders.

